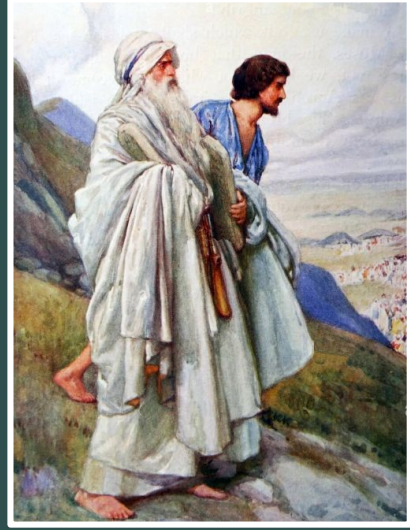

HAKİMLER

kitabı

HAKİMLER kitabı - KK'taki yeri

HAKİMLER

Musa ve Yeşu

Çıkış ve
Yerleşme Çağı

tek önder idare
sistemi

Samuel

son hakim ve
peygamber

kolektif önderlik idare sistemi

12 x tek önder idare sistemi

Saul, Davut, Süleyman

Birleşik Krallık Çağı

tek önder idare
sistemi

HAKİMLER kitabı ve kilise

Müjdeci
kilise kurucusu
(evangelistos)

Efes 4:11 Ve O, kimi kişileri apostol olarak verdi, kimi kişileri peygamber olarak verdi, kimi kişileri müjdeci olarak verdi, ve kimi kişileri de çoban ve muallim olarak verdi.

Çoban - İhtiyar - Güdücü
(poymen - previteros - episkopos)

Apo 14:23 ... her bir toplulukta onlara ihtiyarlar görevli kıldılar.
Titus 1:5 Seni Krit adasında braktım... her kasabada ihtiyarları iş başına koyasın.
Apo 20:28 Kutsal Ruh sizi onların arasında güdücü kıldı, Allahın kilisesine çobanlık yapasınız.

HAKİMLER - iskelet

Önsöz:

İsrail'in suçu

(1:1 - 3:6)

1. İsrailin birinci suçu: düşmanlarını tam yenmediler (1:1 - 2:5)

2. İsrailin ikinci suçu: Rabbe karşı gittler (2:6 - 3:6)

Ana bölüm:

Baskılar ve kurtarıcılar (3:7 - 16:31)

A. Otniel - Aram'a (Suriye'ye) karşı (3:7-11)

B. Ehut - Moavlılara karşı (3:12-30)

1. Şamgar (3:31)

C. Debora - Kenanlılara karşı (bölüm 4-5)

D. Gidyon - Midyanlılara karşı (bölüm 6-8)

- Avimelek, anti-hakim (bölüm 9)

2. Tola (10:1-2)

3. Yair (10:3-5)

E. Yiftah - Ammonlulara karşı (10:6 - 12:7)

4. İvsan (12:8-10)

5. Elon (12:11-12)

6. Avdon (12:13-15)

F. Şimşon - Filistilere karşı (bölüm 13-16)

Ekleme:

Hakimler zamanındaki düşkünlük (b.17-21)

1. Birinci örnek:

dinsel düşkünlük

- Mika: kiralık Allah görevlisi (b.17)
- Danlılar: zorbacılıkla putperestlik (b.18)

2. İkinci örnek:

ahlaki düşkünlük

- Levilinin cariyesi ve Giva kasabası (b.19)
- Benyaminitlerle iç savaş (b.20-21)

Kitabın yazarı ve tarihi

- 17:6, 18:1, 19:1, 21:25 - *"O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes dilediğini yapıyordu."* - Demek kitap en erken kral Saul'un zamanında yazılmış olabilir. Hem de krallık sistemi övülüyor, pozitif bir şey olarak gösteriliyor.
- Eski yorumcular, Yahudi tarihçi Yosifus v.b. yazar olarak Samuel'i gösteriyorlar. Samuel 300 senelik materyalı toplamış ve birinci yazılı biçimine getirmiş olabilir.
- Ama Samuel krallık sistemine karşı idi. Halkın kral istemesini şiddetle reddetti: 1.Samuel 8:6 - *"Ne var ki, "Bizi yönetecek bir kral ata" demeleri Samuel'in hoşuna gitmedi. Samuel RAB'be yakardı."*
- Demek, ilk yazar Samuel olsa bile, daha sonra başka yazarlar kitabı bugünkü hale getirdi. Tarih: belki -1020 yıllarında.

HAKİMLER kitabı - Giriş

1. Othniel

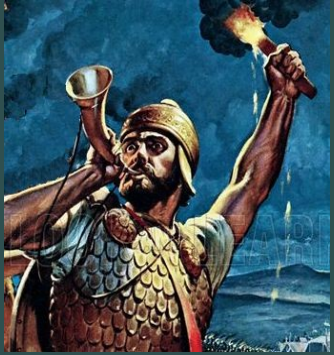

2. Ehud

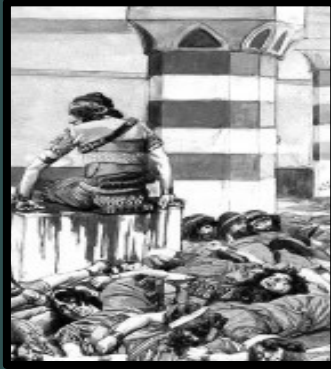
a.
Şamgar

3. Debora

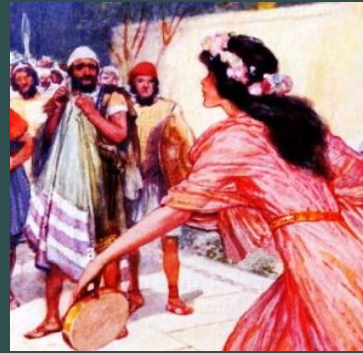

4. Gidyon

Avimelek

b. Tola
c. Yair

5. Yiftah

d. İvsan
e. Elon
f. Avdon

6. Şimşon

HAKİMLER kitabı - Giriş

Otniel

Ehut

Debora

Gidyon

Otaladı **eh**aleyi, **de**folsun **g**itsin,
avlusuna **y**irmi **ş**imşek !

Avimelek

Yiftah

Şimşon

İsraililerin ele geçirdiği yerler

HAKİMLER kitabı
Baskılar ve kurtarıcılar

3. Debora

6. Şimşon M

KENANLILAR

ARAM (Suriye)

AMMON

FİLİST kasabaları

MOAV

MİDYANLILAR

1. Otniel

5. Yiftah

2. Ehut

4. Gidyon

☆ Petra

HAKİMLER kitabı - Giriş

1. Halkın durumu iyidir -
Rabbe hizmet ediyorlar

**TÖVBE ve
KURTULUŞ
tekerleği**

*İsrail halkı bunu
12 kere yaşadı.*

2. Tembel olup Rabden
vazgeçiyorlar,
putlara tapıyorlar

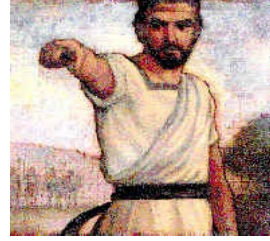
3. Rabbin cezası olarak
başka halklar baskı
yapıyorlar İsrail halkına

4. Zorluk görünce
İsrail halkı tövbe edip
Rabbe yalvarıyorlar

5. Rab İsrail halkına bir
kurtarıcı gönderiyor,
o da yabancı halkı yeniyor

- Hakimler kitabında hem dönen bir tekerlek, hem de aşağı inen bir spiral görüyoruz
- Her hakimden sonra İsrail halkı daha düşük bir seviyeye düşüyor.

1. Otniel

2. Ehut

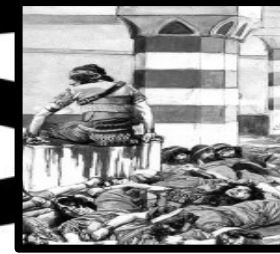
3. Debora

4. Gidyon

Avimelek

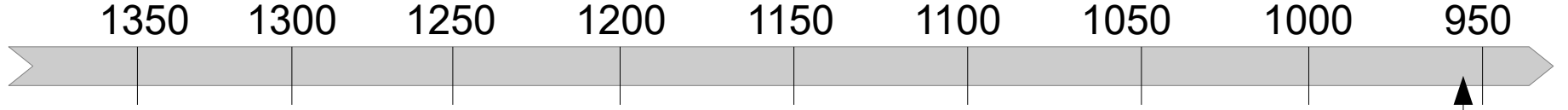

5. Yiftah

6. Şimşon

HAKİMLER kitabı - Giriş

Otniel
(48 yıl)

Ehut
(98 yıl)

Debora
(60 yıl)

Saul
(42 yıl)

Davut
(40 yıl)

Süleyman
(40 yıl)

Gidyon
(48 yıl)

Avimelek
Tola, Yair
(40 yıl)

Yiftah
İvsan
Elon
Abdon
(48 yıl)

Şimşon
(40 yıl)

Eli
(40 yıl)

Samuel
(80 yıl)

-967 senesi:
Kral Süleyman'ın
dördüncü yılı =
Mısır'dan çıkışından
480 sene sonra
(1.Krallar 6:1)

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:1-3

İsraililer, Yeşu'nun ölümünden sonra RAB'be, "Bizim için Kenanlılar'la savaşmaya ilk kim gidecek?" diye sordular.

2 RAB, "Yahuda oymağı gidecek" dedi, "Kenan ülkesini onun eline teslim ediyorum."

3 Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'na, "Kenanlılar'la savaşmak için payımıza düşen bölgeye bizimle birlikte gelin" dediler, "Sonra biz de payınıza düşen bölgeye sizinle geliriz." Böylece Şimonoğulları Yahudaoğulları'yla birlikte gitti.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:4-7

4 Yahudaoğulları saldırıya geçti. RAB Kenanlılar'la Perizliler'i ellerine teslim etti. Bezek'te onlardan on bin kişiyi öldürdüler.

5 Adoni-Bezek'le orada karşılaşp savaşa tutuştular, Kenanlılar'la Perizliler'i yenilgiye uğrattılar.

6 Adoni-Bezek kaçtı, ama peşine düşüp onu yakaladılar; elleriyle ayaklarının

başparmaklarını kestiler. 7 O zaman Adoni-Bezek şöyle dedi: "*Elleriyle ayaklarının*

başparmakları kesilmiş yetmiş kral, soframdan düşen kırıntıları toplayıp yedi.

Tanrı bana onlara yaptıklarımın karşılığını veriyor." Adoni-Bezek'i Yeruslaim'e

götürdüler; orada öldü.

- Bezek - herhalde Yeruslaim'e yakın
- Adoni-Bezek - parmakları kestiler, bir daha bir silah tutmasın diye
- "göze göz, dişe diş" cezası

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

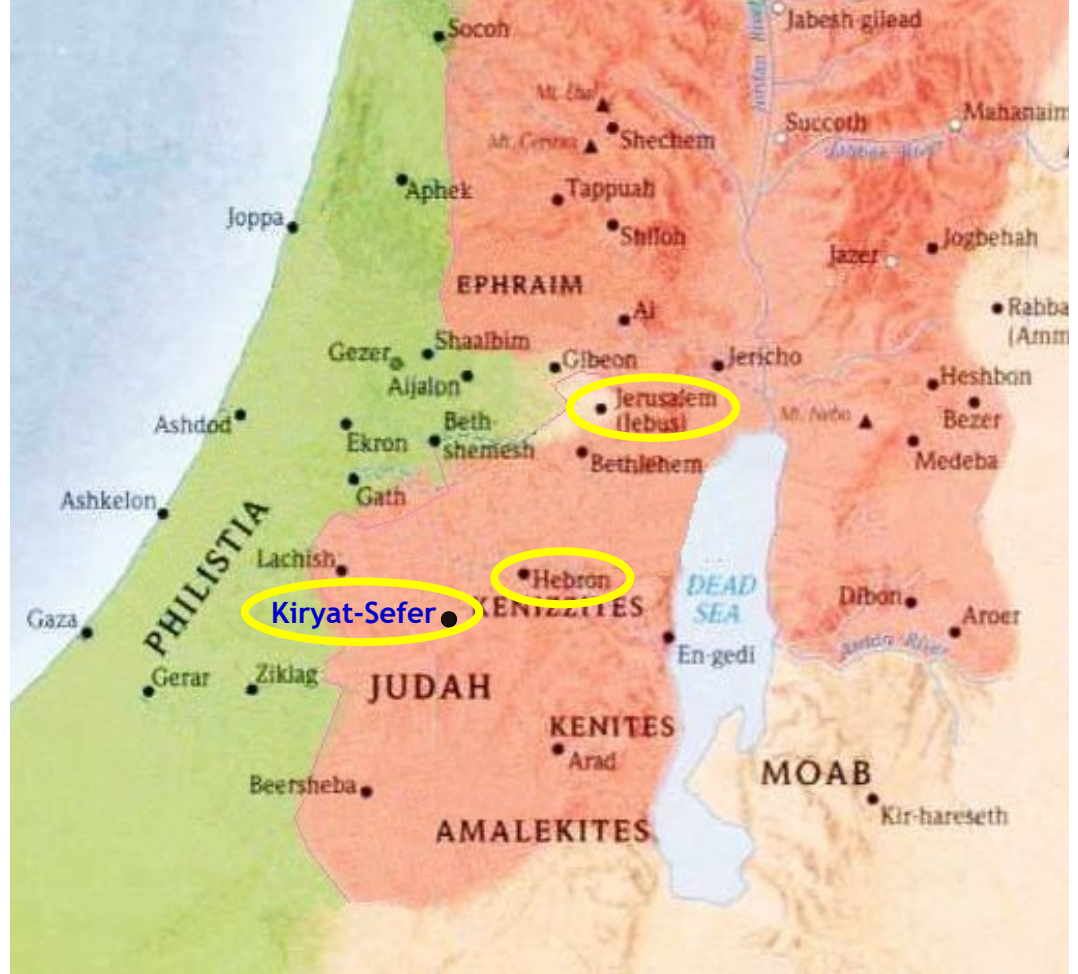
1:8-11

8 Yahudaoğulları Yeruşalim'e saldırıp kenti aldılar; halkı kılıçtan geçirerek kenti ateşe verdiler.

9 Sonra dağlık bölgede, Negev'de ve Şefela'da yaşayan Kenanlılar'la savaşmak üzere güneye yöneldiler.

10 Eski adı *Kiryat-Arba* olan **Hevron**'da yaşayan Kenanlılar'ın üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı yenilgiye uğrattılar.

11 Oradan eski adı *Kiryat-Sefer* olan **Devir** Kenti halkının üzerine yürüdüler

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

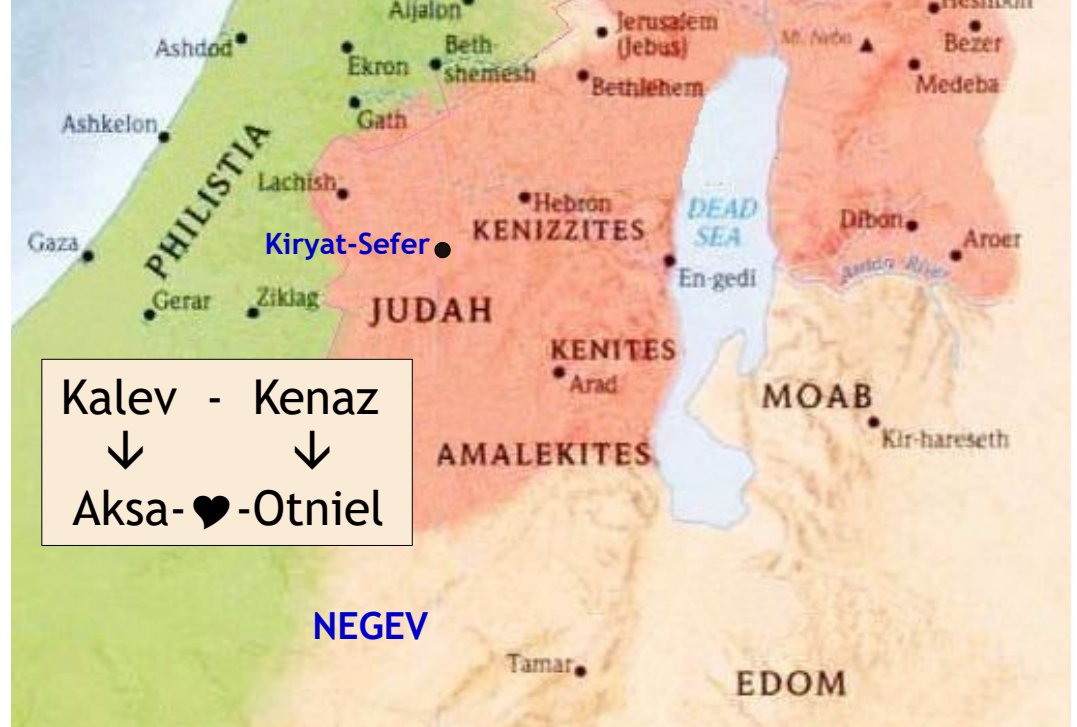
1:12-15

12 Kalev, "Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim" dedi.

13 Kenti Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi.

14 Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeğinden inen kızına, "Bir isteğin mi var?" diye sordu.

15 Kız, "Bana bir armağan ver" dedi, "Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver." Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

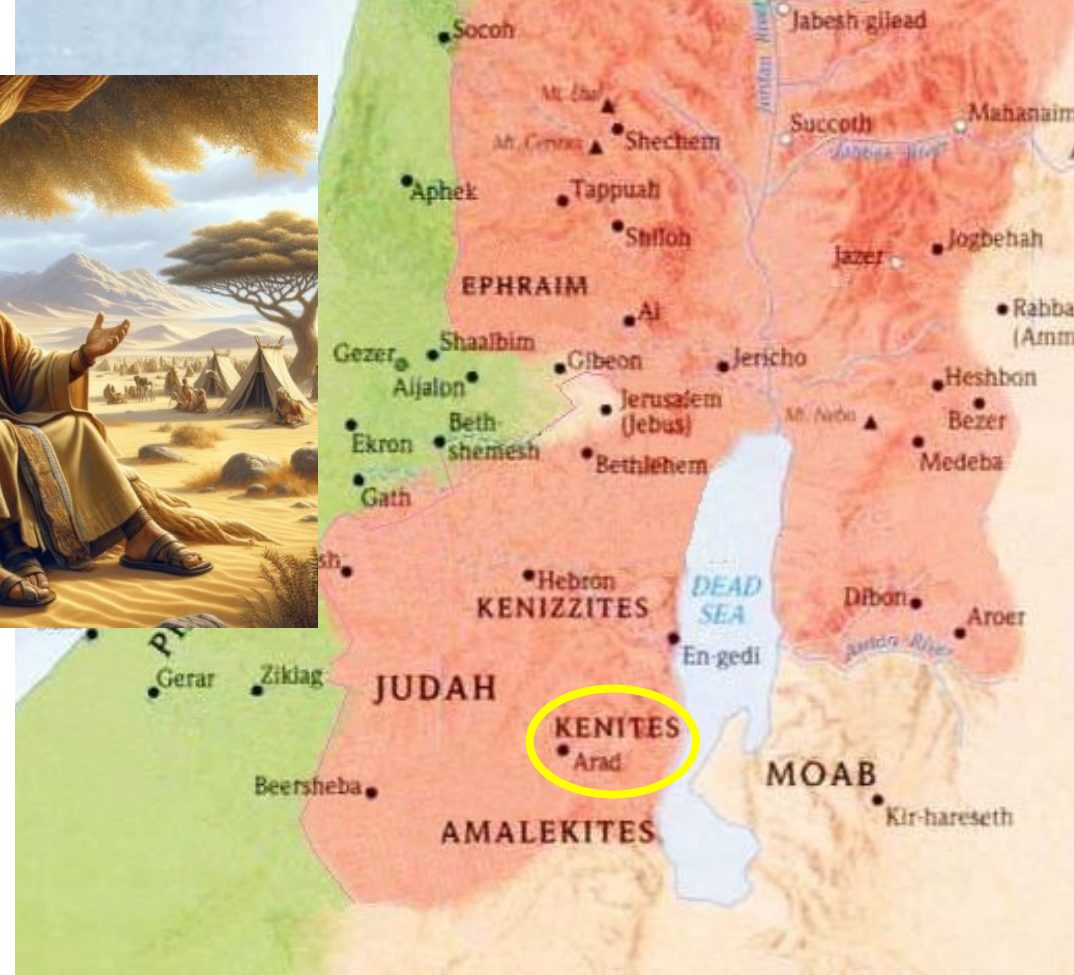

- "Negev" sözü aslında "güney" demektir. Aksa burada demek istiyor ki, "Bana verdiğin yer sanki çölde, susuz"

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:16-19

16 Musa'nın kayınbabasının torunları olan Kenliler, Yahudaoğullarıyla birlikte Hurma Kenti'nden ayrılıp Arat'ın güneyindeki Yahuda Çölü'nde yaşamaya gittiler.
17 Bundan sonra Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğullarıyla birlikte gidip **Sefat** Kenti'nde oturan Kenanlılar'ı yenilgiye uğrattılar. Kenti tümüyle yıktılar ve oraya **Horma** adını verdiler.

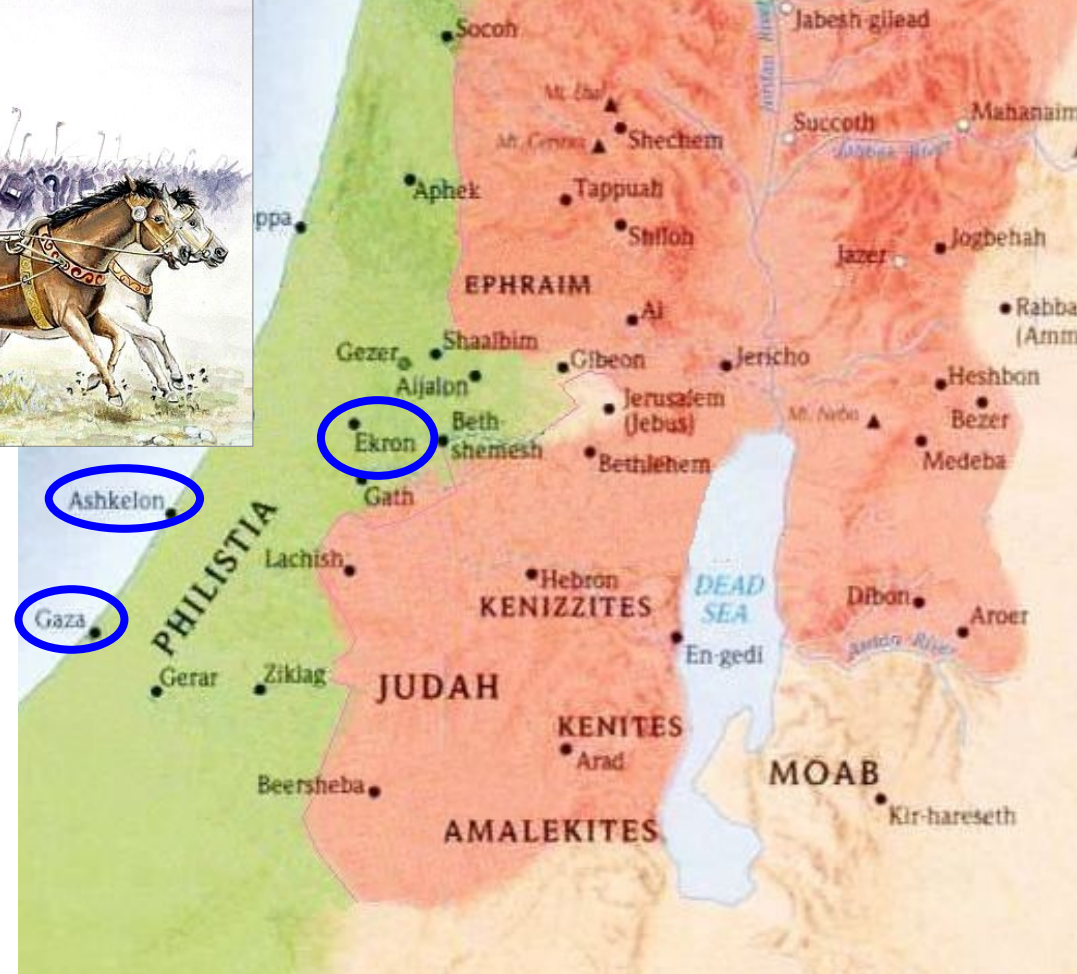
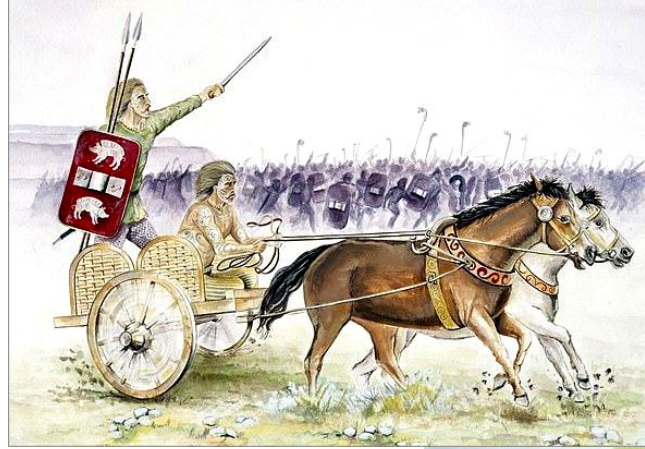

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:18-19

18 Yahudaoğulları Gazze'yi, Aşkelon'u, Ekron'u ve bunlara bağlı toprakları da ele geçirdiler.

19 RAB Yahudaoğullarıyla birlikteydi. Yahudaoğulları dağlık bölgeyi ele geçirdilerse de ovada yaşayan halkı **kovamadılar**. Çünkü bunların demirden savaş arabaları vardı.

Demek a.18'de geçen yeni geçici idi. Filist kasabaları her zaman problem yarattı.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:20 Musa'nın sözü uyarınca Hevron'u Kalev'e verdiler. Kalev de Anak'ın üç torununu oradan sürdürdü.

Say 14:24 Ama kulum Kalev'de başka bir ruh var, o bütün yüreğiyle ardımca yürüdü. Araştırmak için gittiği ülkeye onu götürüleceğim, onun soyu orayı miras alacak.

Yasa 1:35 'Atalarınıza ant içerek söz verdiğim o verimli ülkeyi, bu kötü kuşaktan Yefunne oğlu Kalev dışında hiç kimse görmeyecek. Yalnız o görecektir, ayak bastığı toprakları ona ve soyuna vereceğim. Çünkü o bütün yüreğiyle RAB'bin yolunda yürüdü.

1:21 Bununla birlikte Benyaminoğulları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'ı **kovmadılar**. Yevuslular bugün de Yeruşalim'de Benyamin-oğullarıyla **birlikte yaşıyorlar**.

"**bugün de**" - bu ayet kitabın yazılış tarihini gösteriyor: Davud'un zamanından önce.

2.Samuel 5:6-9 - Kral Davut'la adamları Yeruşalim'de yaşayan Yevuslular'a saldırmak için yola çıktılar. 7 Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni ele geçirdi. Daha sonra bu kaleye "Davut Kenti" adı verildi.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:22-26

22 Yusuf'un soyundan gelenler **Beytel**'in üzerine yürüdüler. RAB onlarla birlikteydi.

23 Eski adı **Luz** olan Beytel Kenti hakkında bilgi toplamak için gönderdikleri casuslar kentten çıkan bir adam gördüler. Ona, "Kentin girişini bize gösterirsen, sana iyi davranırız" dediler.

25 Kentin girişini gösteren adamla ailesini serbest bıraktılar, kent halkını ise kılıçtan geçirdiler.

26 Adam *Hitit* topraklarına göç ederek **Luz** adında bir kent kurdu; kent bugün de bu adla anılıyor.

Gen 12:8 İbrahim çadırını Beytel ile Ay Kenti'nin arasına kurdu. Orada RAB'be bir sunak yapıp RAB'be yakardı.

Yar 28:17 Yakup ve, "Ne korkunç bir yer!" dedi, "Bu, Tanrı'nın evinden başka bir yer olamaz. Burası göklerin kapısı."

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:27-29

27 Manaşseoğulları Beytşean, Taanak, Dor, Yivleam, Megiddo ve bunların çevre köylerindeki halkı kovmadı. Çünkü Kenanlılar bu topraklarda kalmakta kararlıydı. 28 İsraililer Kenan halkını tümüyle **kovmadılar**; ama zamanla güçlenince onları angaryasına çalıştırdılar.

29 Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar Gezer'de İsraililer'in **arasında yaşadılar**.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:30-32

30 Zevulun da Kitron ve Nahalol halklarını kovmadı. İsraililer arasında yaşayan bu Kenanlılar angarya işler yaptılar.

31 Aşeroğulları'na gelince, onlar da Akko, Sayda, Ahlav, Akziv, Helba, Afek ve Rehov halklarını **kovmadılar**.

32 Bu topraklardaki Kenanlılar'ı kovmayıp onlarla **birlikte yaşadılar**.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

1:33-36

33 Naftali Beytşemeş ve Beytanat halkını **kovmadı**. Buraların halkı olan Kenanlılar'la birlikte yaşayıp onları angaryasına çalıştırdı. 34 Amorlular **Danoğulları'nı** ovaya inmekten alıkoyarak **dağlık bölgelerde** tuttular. 35 Amorlular Heres Dağı'nda, Ayalon'da ve Şaalvim'de kalmakta kararlıydılar. Yusuf'un torunları güçlenince onları angaryasına çalıştırmaya başladılar. 36 Amorlular'ın sınırı Akrep Geçidi'nden Sela'ya ve ötesine uzanıyordu.

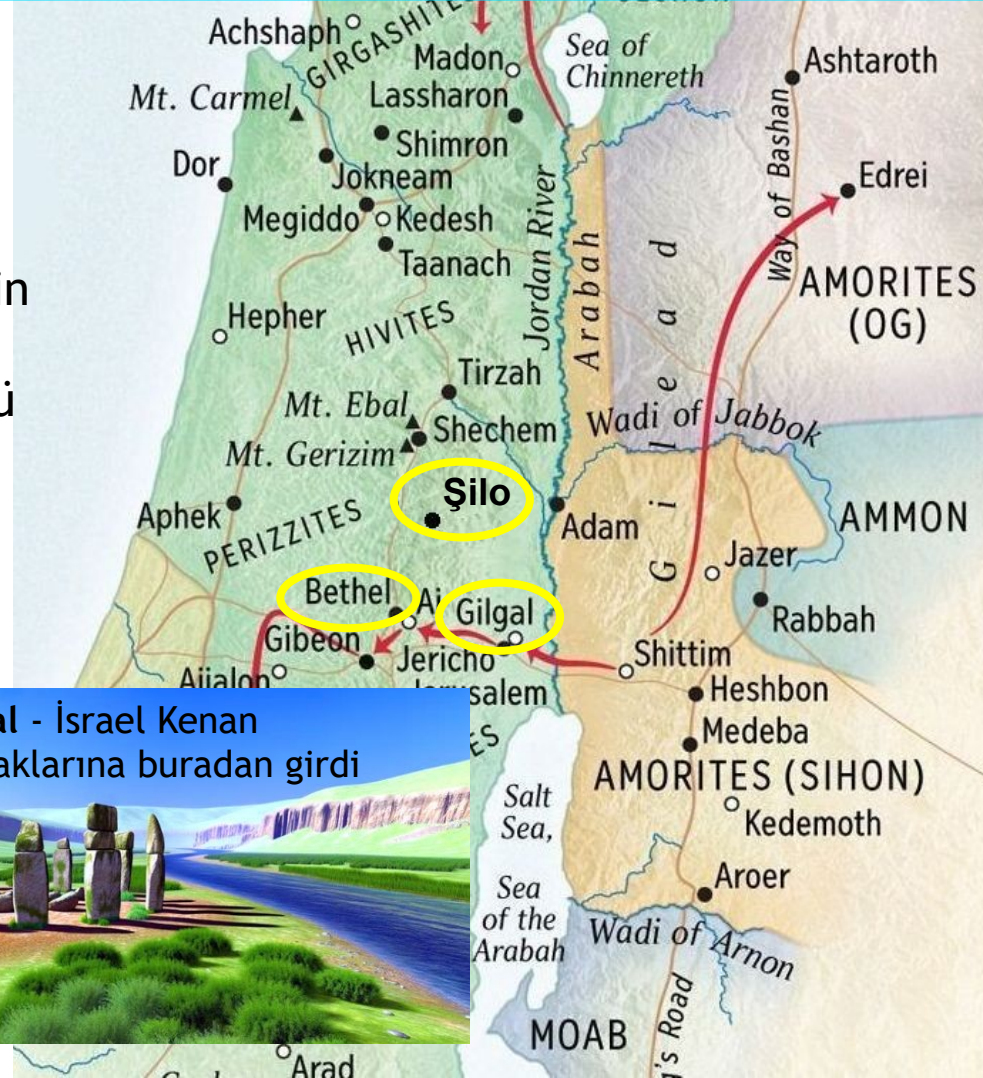
Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:1 RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti

Yeşu 5:14-15 Adam, "Hiçbiri" dedi, "Ben RAB'bin ordusunun komutanıyım. Şimdi geldim." O zaman Yeşu yüzüstü yere kapanıp ona tapındı. "Efendimin kuluna buyruğu nedir?" diye sordu. 15 RAB'bin ordusunun komutanı, "Çarığınızı çıkar" dedi, "Çünkü bastığınız yer kutsaldır." Yeşu söyleneni yaptı

Gilgal - İsrail Kenan topraklarına buradan girdi

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:1-5

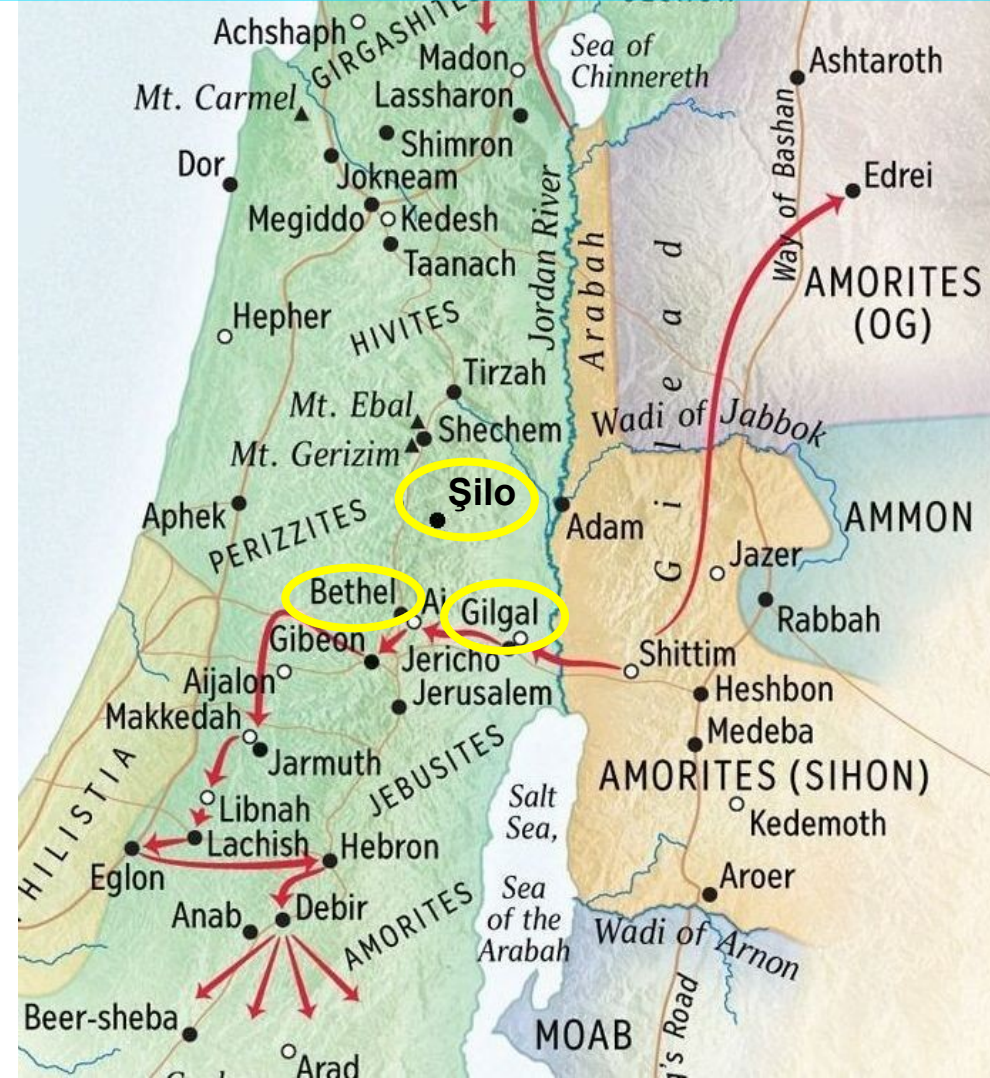
1 RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti ve İsraililer'e şöyle dedi:

"Sizi Mısır'dan çıkarıp atalarınıza söz verdiğim toprağa getirdim. 'Sizinle yaptığım antlaşmayı hiçbir zaman bozmayacağım dedim.

2 Dedim ki, 'Bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayın; sunaklarını yıkın.

Bokim

- adın anlamı "ağlayanlar"
- başka yerde geçmiyor
- Şilo yada Beytel için sembolik bir ad olabilir

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:2-5 Ama sözümü dinlemediniz. Bunu neden yaptınız? 3 Onun için şimdi, 'Bu halkları önünüzden kovmayacağım; onlar böğrünüzde diken, ilahları da size tuzak olacak diyorum.'

2:4 RAB'bin meleği sözlerini bitirince bütün İsrail halkı hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. 5 Bu yüzden oraya Bokim adını verdiler ve orada RAB'be kurban sundular.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:6-9

6 Bundan sonra Yeşu halkı gönderdi. İsraililer paylarına düşen toprakları miras edinmek için yola çıktılar.

7 Yeşu yaşadıkça ve RAB'bin İsrail için yaptığı büyük işleri görmüş olup Yeşu'dan sonra sağ kalan ileri gelenler durdukça halk RAB'be kulluk etti.

8 RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü. 9 Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki *Gaaş Dağı'nın* kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Heres'e gömdüler.

**İstanbul Beykoz'daki
"Yeşu'nun mezarı"**

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:10-13

10 Bu kuşaktan olanların hepsi ölüp atalarına kavuştuktan sonra, RAB'bi tanımayan ve O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen yeni bir kuşak yetişti.

11 İsraililer RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallar'a* taptilar.

12 Kendilerini Mısır'dan çıkaran atalarının Tanrısı RAB'bi terk ettiler. Çevrelerinde yaşayan ulusların değişik ilahlarına bağlanıp onlara taparak RAB'bi öfkeliendirdiler.

13 Çünkü RAB'bi terk edip Baal'a ve Aştoretler'e* taptilar.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:14-15

14 Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeleni. Onları, her şeylerini alan yağmacıların eline teslim etti; artık karşı koyamadıkları çevredeki düşmanlarının kölesi yaptı.

15 RAB söylediği ve ant içtiği gibi, onlara karşı olduğundan, savaşa her gittiklerinde yenilgiye uğradılar. Büyük sıkıntı içindeydiler.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:16-18

16 Sonra RAB onları yağmacıların elinden kurtaran Hakim çıkardı.
17 Ama Hakimi de dinlemediler. RAB'be vefasızlık ederek başka ilahlara taptılar. RAB'bin buyruklarını yerine getiren ataları gibi davranmadılar, onların izlediği yoldan çabucak saptılar. 18 RAB onlar için ne zaman bir hakim çıkardıysa, onunla birlikte oldu; hakim yaşadığı sürece onları düşmanlarının elinden kurtardı. Baskı ve zulüm altında inledikleri zaman RAB onlara acıyordu.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

2:19-23

19 Ne var ki, Hakim ölür ölmez yine başka ilahlara bağlanıyor, onlara kulluk edip tapıyorlardı. Bu yolda atalarından beter oldular. Yaptıkları kötülüklerden ve inatçılıktan vazgeçemediler.

20 RAB bu yüzden İsrail'e öfkelenerek şöyle dedi: "Madem bu ulus atalarının uymasını buyurduğum antlaşmayı bozdu ve sözümü dinlemedi, 21 ben de Yeşu öldüğünde bu topraklarda bıraktığı ulusların hiçbirini artık önlerinden kovmayacağım.

22 Ataları gibi özenle RAB'bin yolundan gidip gitmeyeceklerini görmek için onları bu uluslarla sınayacağım."

23 RAB o ulusları hemen kovmamış, Yeşu'nun eline teslim etmeyerek ülkelerinde kalmalarına izin vermişti.

Giriş: İsrail'in suçu (1:1 - 3:6)

3:1-6

1 Kenan'daki savaşların hiçbirine katılmamış olan İsrailiiler'i sınamak ve hiç savaş deneyimi olmayan yeni kuşaklara savaş eğitimi vermek için RAB'bin dokunmadığı uluslar şunlardır:

- beş **Filist Beyliği**
- bütün **Kenanlılar**
- **Saydalılar**
- Baal-Hermon Dağı'ndan Levo-Hamat'a kadar uzanan Lübnan dağlarında yaşayan **Hivliler**.

4 RAB İsrailiiler'i sınamak, Musa aracılığıyla atalarına verdiği buyrukları yerine getirip getirmeyeceklerini görmek için bu ulusları ülkelerinde bıraktı.

5 Böylece İsrailiiler

- **Kenan - Hitit - Amor - Periz - Hiv - Yevus**

halkları arasında yaşadılar.

6 Onlardan kız aldılar, kızlarını onların oğullarına verdiler ve onların ilahlarına taptılar.